

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

21 juni 2001

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Mathieu Boutsen, Roland Van Gothem, Frans Wymeersch en Jan Penris –

**betreffende het oprichten van een accountantscel met als doel het bijstaan van
startende ondernemers bij het opstellen van hun bedrijfsplan**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
uitgebracht door de heer Roland Van Gothem**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Jan Laurys, Eddy Schuermans, Paul Van Malderen ;

De heren Jacques Laverge, Didier Ramoudt, Cis Schepens, Frans De Cock ;

De heren Mathieu Boutsen, Roland Van Gothem, Frans Wymeersch ;

De heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

De heer Jos Stassen ;

De heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

De heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jef Van Looy ;

De heren Jul Van Aperen, Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau ;

De heren Jean Geraerts, Jan Penris, Miel Verrijken ;

Mevrouw Anne-Marie Baeke, de heer Leo Peeters ;

Mevrouw Veerle Declercq ;

De heer Jan Loones.

Zie :

548 (2000-2001)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme heeft op 13 juni 2001 het voorstel van resolutie besproken van de heren Mathieu Boutsen, Roland Van Goethem, Frans Wymeersch en Jan Penris betreffende het oprichten van een accountantscel met als doel het bijstaan van startende ondernemers bij het opstellen van hun bedrijfsplan. De stemming vond plaats op 21 juni 2001.

I. Toelichting door de indieners

De resolutie is volgens de heer *Mathieu Boutsen* ingegeven uit bezorgdheid om jonge, startende ondernemers. Deze jongeren hebben het moeilijk om het nodige startkapitaal samen te krijgen om een eigen onderneming op te starten. De indiener vindt dat de overheid hen moet steunen bij de zoektocht naar startkapitaal en bij het onderzoek naar de haalbaarheid van hun project.

Twee elementen staan hierbij centraal : startkapitaal en een bedrijfsplan. Dit moet aantonen dat de ondernemer over voldoende beroepsbekwaamheid en over een voldoende interessant project beschikt om van zijn een startende onderneming een succes te maken.

De Vlaamse overheid steunt startende ondernemingen via het Vlaamse Waarborgfonds, een beleidsinstrument ten behoeve van de financiering van kleine ondernemingen en starters. Het verstrekt aan kleine ondernemingen investeringskredieten of kortetermijnkredieten die zij in het normale bancaire circuit, bij gebrek aan waarborgen, niet of niet tegen aanvaardbare normen kunnen verkrijgen, zonder dat de marktconformiteit wordt aangetast door de verrichting. Hierdoor kan een starter een financiering krijgen aan een betaalbare prijs, aangezien de commissielonen die de bank en de kredietnemer betalen lager zijn dan de bestaande premies voor kredietverzekering. Ten tweede hanteert het Vlaamse Waarborgfonds specifieke beoordelingselementen : het houdt rekening met persoonlijke factoren zoals de beroepsbekwaamheid en de goede faam, de leefbaarheid van de onderneming en de waarde van het project. Een kredietverzekering daarentegen is louter gebaseerd op een financiële risicoberekening.

Het Vlaams Waarborgfonds biedt volgens de heer Boutsen echter geen soelaas voor tekortkomingen in het bedrijfsplan, en het zijn precies die tekortkomingen die ervoor zorgen dat de starter niet bij het *reguliere* bancaire circuit terecht kan.

De indiener omschrijft een startende ondernemer als een jonge vrouw of man die uit haar of zijn opleiding en vorming en/of opgedane ervaring binnen de bedrijfswereld kennis en energie heeft geput om een zelfstandige activiteit uit te oefenen, en zodoende een nieuwe onderneming te starten. Het zijn jonge mensen met een goed idee of een bepaald talent die hun eigen kans willen grijpen.

Wanneer de financiële middelen om de onderneming te starten onvoldoende zijn, kloppen deze jonge ondernemers in het merendeel van de gevallen aan bij hun eigen commerciële bankinstelling, die jongeren zo snel mogelijk aan zich proberen te binden door gerichte marketing op deze niche. De banken hopen op die manier de banden met de meestal beter begoede ouders van de jongere aan te halen.

Wanneer tijdens het kredietgesprek het Vlaams Waarborgfonds ter sprake komt, zal het merendeel van de bankiers een waaier van argumenten tegen dit fonds aanhalen om aan te tonen dat het hier om een onnodig product in de markt gaat. De argumenten zijn onder meer dat :

- de startende ondernemer zich moet wenden tot het Beroepskrediet, een voor het merendeel onbekende instelling, waar een starter als een nummer wordt beschouwd ;
- de starter zich gedurende de loop van de waarborgen blootstelt aan allerhande controles van de overheid ;
- er door het Beroepskrediet een kostennota wordt aangerekend op last van de overheid ;
- bij een eventuele realisatie van het krediet de instelling ongeïnteresseerd is en blijft, aangezien er voor het Beroepskrediet geen risico is door de aanwezige overheidswaarborg.

De argumenten die de bankier daar tegenover stelt, zijn genoegzaam bekend. Die zijn onder andere :

- de relatie bank-klant ;
- de persoonlijke behandeling van het dossier ;
- de bankservice ;
- het vinden van waarborgen in de te starten onderneming.

Omdat de bankier meestal ook de ouders van de jongere kent, kan hij ervoor zorgen dat zij zich garant stellen voor de jongere, wat geen kosten met zich meebrengt. Het gaat bovendien vooral om beperkte bedragen.

Verder zal de bankier echter belang hechten aan het bedrijfsplan. Tegelijk staat hij in het merendeel van de gevallen wantrouwig tegenover het doorsnee bedrijfsplan aangezien er voldoende 'boekhouders van om de hoek' zijn die altijd wel bereid zijn om aan te tonen dat het voornemen voldoende slaagkansen heeft. Vandaar dat het voor elke startende ondernemer van uitzonderlijk groot belang is om een goed bedrijfsplan met zin voor de marktrealiteit voor te leggen. Op basis van een degelijk plan kan het aspect "waarborgen" in een kredietonderhandeling immers worden geminimaliseerd.

Daarom pleiten de indieners voor de oprichting van een accountantscel die startende ondernemers bijstaat in het opstellen van een realistisch bedrijfsplan op basis van objectieve gegevens, zowel persoons- als marktgebonden. Veelal zal hieruit voor de starter zelf al blijken wat de slaagkansen van een project zijn. De bankinstelling zal dan op basis van de ingewonnen informatie bij deze cel een beslissing kunnen nemen en het krediet al dan niet verstrekken.

Zowel bij een positieve als een negatieve beslissing bewijst de bankier de jonge ondernemer een dienst. Ofwel wordt het krediet verstrekt op basis van gunstige en objectieve informatie en krijgt het project zijn kans, ofwel wordt de aanvraag afgewezen en is een mogelijke conclusie dat het voornemen minstens moet worden aangepast omdat het weinig tot geen kans op slagen heeft.

De indieners vragen dat de Vlaamse overheid een accountantscel zou oprichten die startende ondernemers bijstaat in het opstellen van een bedrijfsplan, deze cel provinciaal uit te bouwen en te integreren in de op te richten Huizen van de Ondernemer en hiervoor ook voldoende promotie te voeren.

II. Standpunt van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening

De minister deelt de bezorgdheid die aan de grondslag ligt van deze resolutie. De overheid heeft de taak een omgeving te creëren waarin jonge starters economisch kunnen overleven en een gezonde onderneming uitbouwen. De vraag is echter of het

instrument dat door de indieners van de resolutie wordt voorgesteld, hiervoor het meest geschikt is.

De overheid heeft haar lot niet verbonden met dat van het Vlaams Waarborgfonds of het Beroepskrediet. De laatste maanden wordt zeer intensief gewerkt aan een koerswijziging. Vier elementen zijn hierbij van cruciaal belang : de heronderhandeling van de overeenkomst met het Waarborgfonds, de overname van het Beroepskrediet door een buitenlandse groep, de hervorming en herschikking van de overheidsinstellingen in het kader van het beter bestuurlijk beleid en de audit die momenteel bij het Waarborgfonds wordt uitgevoerd.

- De vorige minister van Economie had een aanbesteding uitgeschreven voor een overeenkomst met het Waarborgfonds. Voor de ondertekening hiervan werd opnieuw onderhandeld met als doel en resultaat gunstiger voorwaarden voor de Vlaamse overheid in de wacht te slepen. De looptermijn werd van vijf tot drie jaar teruggebracht en de voorwaarden voor opzegging werden versoepeld.
- Het Beroepskrediet werd overgenomen door een Franse groep die geen interesse heeft voor het Waarborgfonds. Dit is voor de minister een extra stimulans om de 'rechtscheiding' op een vlotte manier af te handelen.
- In het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) wordt overwogen om een Vlaamse Kapitaalmaatschappij op te richten, die als PPS-dochter zou worden ondergebracht in de hernieuwde Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV). Dit past in de opwaardering van de PMV, die een aantal bijkomende opdrachten zou krijgen. Hiertoe werd een voorstel van decreet ingediend (*Parl. St.*, VI. Parl., 2000-2001, nr. 710/1).
- Momenteel voert Idea Consult een audit uit bij het Waarborgfonds. De resultaten van deze audit worden in juli verwacht.

In navolging van het Nederlands model, en op vraag van het Europees Investeringsfonds, wordt momenteel gewerkt aan een bijsturing van de regelgeving op de Europese waarborgfondsen. Het is de bedoeling om deze transparanter te maken en de taken van banken enerzijds en waarborgfondsen anderzijds duidelijk af te bakenen. Het vertrekpunt hierbij is een automatisme waarbij de banken maximaal geresponsabiliseerd worden, zodat het Waarborgfonds zich kan beperken tot de rol van risico-afdeling, zoals ook het Europees Waarborg-

fonds doet. De minister verwijst in dit verband naar de gelijkaardige werkwijze die in de nasleep van de dioxinecrisis werd toegepast, met een gedeelde verantwoordelijkheid tussen banken en overheid.

Het Waarborgfonds beschikt over een nieuwe raad van bestuur en een nieuwe voorzitter, de heer Kris Dauwe, die ook verantwoordelijk is voor het Participatiefonds. Een werkgroep in de raad van bestuur stelt een plan voor om het waarborgfonds bij te sturen. Deze draft wordt aan de banken overgemaakt, zodat ook zij kunnen oordelen of dit plan aan hun verwachtingen beantwoordt. De uiteindelijke bedoeling is het creëren van een symbiose tussen de banken en het Waarborgfonds. De minister wil deze nieuwe reglementering afronden in het najaar.

Het voorstel om een accountantscel op te richten die startende ondernemers moet bijstaan, roept bij de minister kritische vragen op. De Vlaamse regering wil af van de reflex om voor elk probleem dat de kop opsteekt een aparte cel of instelling op te richten. Dit leidt tot een wildgroei. De provinciaal georganiseerde Huizen van de Onderneming zullen in die visie vooral een loket zijn dat de ondernemer onthaalt en doorverwijst naar de instantie die zijn vraag kan beantwoorden of zijn probleem kan oplossen.

Er bestaan al instrumenten voor kredietverlening en het opstellen van een bedrijfsplan. Het stelsel van de adviespremies biedt een startende ondernemer zes halve dagen advies aan van het Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen (VIZO). Daarnaast krijgt een starter die advies inwint bij een erkend privé-adviseur financiële steun (25 procent van het totale bedrag met een maximum van 500.000 frank).

De minister wenst deze koers, die hij had uitgestippeld in de beleidsbrief Economie, aan te houden en vraagt de verwerping van de resolutie.

III. Algemene bespreking

De heer *Robert Voorhamme* schaaft zich achter het standpunt van de minister. Hij gaat niet akkoord met het doel van deze resolutie en al evenmin met het middel om dit doel te bereiken. Ten eerste bestaan er al heel wat initiatieven op het terrein; men moet alleen de bekendheid ervan verhogen. Ten tweede zullen de meeste ondernemers – ook starters – niet geneigd zijn om zich tot een overheidsaccountant te wenden. Ten slotte is dit ook geen

taak van de overheid. Ondernemers geloven in een marktconforme werking, en men doet dan ook een beroep op degenen die op deze markt actief zijn, desnoods met enige ondersteuning of begeleiding van de overheid.

De heer *André-Emiel Bogaert* sluit zich hierbij aan. Er bestaat een stelsel van adviespremies dat een aanzienlijke financiële tegemoetkoming biedt aan startende ondernemers die een beroep doen op erkende privé-adviseurs, al moet men hieraan misschien meer bekendheid geven. Net als de heer Voorhamme staat de heer Bogaert huiverachtig tegenover een accountantscel als verlengstuk van de overheid. Een startende ondernemer zal niet geneigd zijn hiervoor een beroep te doen op de overheid, aangezien diezelfde overheid hem later op allerlei terreinen (fiscaal bijvoorbeeld) zal controleren. Dit betekent toch een drempel. Ten slotte moet de overheid zich niet mengen in wat er reeds bestaat aan private instellingen.

De heer *Boutsen* repliceert dat een bankier die het goed voorheeft met een beginnend ondernemer, meer gebaat is met een goed bedrijfsplan dan met een sluitende waarborg. Een goed bedrijfsplan maakt een waarborg in zekere zin overbodig. De overheid zou er beter aan doen de financiële middelen van het Waarborgfonds terug te schroeven en de vrijgekomen middelen aan te wenden voor het opstellen van goede bedrijfsplannen, hetzij gefinancierd, hetzij door de overheid zelf. Een bedrijfsplan kost veel geld en is allesbehalve een garantie om bij de bank een krediet te krijgen.

De heer *Roland Van Goethem* voegt eraan toe dat privé-accountants vaak geneigd zijn om een 'mooi' financieel plan op te stellen. Zij hebben er immers geen belang bij om een plan op te stellen op basis waarvan een bank hoogstwaarschijnlijk geen krediet zal verstrekken aan de beginnende ondernemer. De banken weten dit. Een overheidsaccountant zou zich neutraler opstellen. De heer *Bogaert* betwijfelt dit, maar erkent dat dit een belangrijk onderdeel vormt van het ethisch ondernemen.

De *minister* merkt op dat de deontologische code van accountants hieraan aandacht besteedt. Hij herinnert eraan dat het VIZO over een elektronisch loket beschikt waarbij men online advies kan aanvragen over bedrijfsplannen. Het huidige systeem geniet misschien niet genoeg bekendheid en is voor verbetering vatbaar, maar men moet het wiel niet opnieuw uitvinden. Hij benadrukt dat de overheid voor het stelsel van adviespremies enkel een beroep doet op onafhankelijke, erkende adviseurs. Voor bepaalde vakgebieden zijn die inder-

daad moeilijk te vinden, wat verklaart dat dit stelsel hier en daar moeilijk op gang kwam.

De link tussen Beroepskrediet en Waarborgfonds leidde de facto tot een verminderde aantrekkingskracht van het Waarborgfonds. De overheid wil dit doorbreken en volgt hierbij de richting die het Europees Waarborgfonds aangeeft. De Huizen van de Onderneming versterken dit nog en kunnen de startende ondernemer ook nog op een aantal andere mogelijkheden wijzen (peterschapsprojecten, PLATO-projecten, regionale preventiecellen). Hierdoor wordt maximaal tegemoetgekomen aan de bezorgdheid waarvan de indieners van de resolutie terecht uiting geven.

IV. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 6 stemmen tegen 3 bij 4 onthoudingen.

De verslaggever,

Roland
VAN GOETHEM

De voorzitter,

André-Emiel
BOGAERT
